

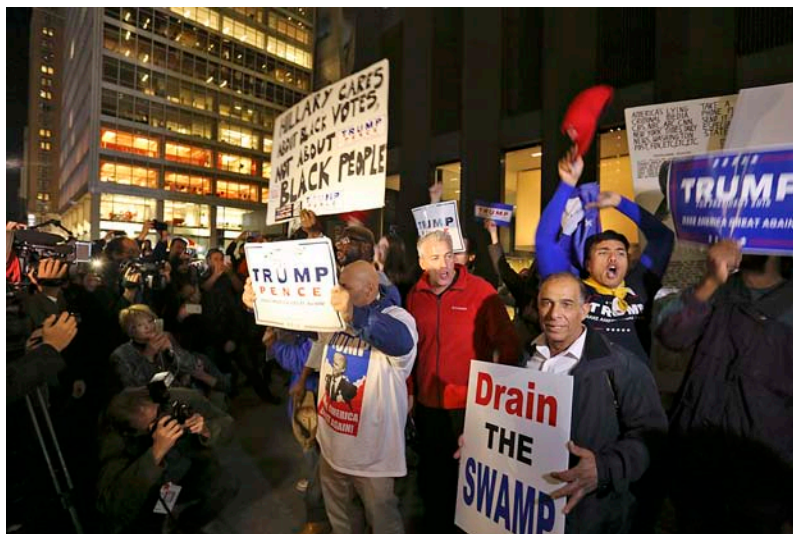

Yes, we crash

Contra pronòstic, els votants dels EUA han elegit Donald Trump com a pròxim president nord-americà. Us oferim un reportatge de Josep Moreno, que va viure la jornada electoral des de Nova York, i articles de 'The Economist' i 'Der Spiegel'.

EL DESPERTAR DE LA BÈSTIA. Donald Trump ha despertat una bèstia que demana pa. Després del seu primer discurs com a guanyador, de to conciliador, va ser esbronat per la incendiada feligresia convocada al Hilton. En les imatges, partidaris de Trump pels carrers de Nova York la nit de la seva victòria, el 9 de novembre.

lions emigrants llatinoamericans in-documentats? La resposta a aquest enigma potser la tenia el taxista cubà que em va tocar a la porta d'arribades del JFK fa ja més d'una setmana: "Jo pense votar per Trump", em va confessar en un genuí castellà de la Cinquena Avinguda, però la de l'Havana. "Aquest país no pot més amb la immigració. I Trump és l'únic que ho parará. Diguem el que diguen, som molts els llatins que li donarem suport".

En aquests moments encara no es coneixen enquestes ni estudis postelectorals mínimament fiables. Però tot sembla indicar que ni la població afroamericana que donà suport a Obama ni els seguidors de Bernie Sanders s'han sentit motivats especialment a l'hora d'acudir a les urnes. Però el fet més cridaner és que, després de la victòria, en les tertúlies i els reportatges de les grans cadenes de televisió, com ara la CNN o l'NBC, han començat a eixir de l'armari els portaveus d'un vot ocult llatí que, lluny de sentir-se amenaçat per Trump, va veure en els plans de contenció migratòria del magnat la millor garantia de mantenir-se a la coberta del gran transatlàntic nord-americà al qual cada dia intenten pujar milers de naufragats de la misèria sud-americana.

ELS ACTIVISTES PELS DRETS CIVILS ES PREPAREN PER A LA BATALLA

L'estratègia demòcrata concentrada en el vot femení i de les minories per decantar la balança sembla que ha fracassat. I amb ells tota una gran xarxa d'activistes artistes i intel·lectuals que apostaven per la continuïtat de l'agenda política demòcrata. Aquest matí, a Manhattan, tots els plans de negoci s'havien quedat vells. I no només els de les grans companyies estrangeres preocupades pels nous projectes aranzelaris anunciats pel candidat boig, com ells mateixos el definien fa tot just una setmana. També les organitzacions no governamentals que tenen la seu a Washington i Nova York, que havien planificat ambiciosos estratègies i costoses accions per tot el planeta incardinades en una previsible agenda demòcrata, observen perplexes que els fons del Govern federal cauen a les mans dels que han estat combatent d'una manera ferotge en el terreny dels drets civils, el control de les xarxes de comunicació, l'agenda mediambiental o la cooperació internacional i els ajuts al desenvolupament.

La comunitat altermundista de Nova York està en estat de xoc. Matt, un jove enginyer informàtic que treballa donant cobertura als activistes en matèria de se-

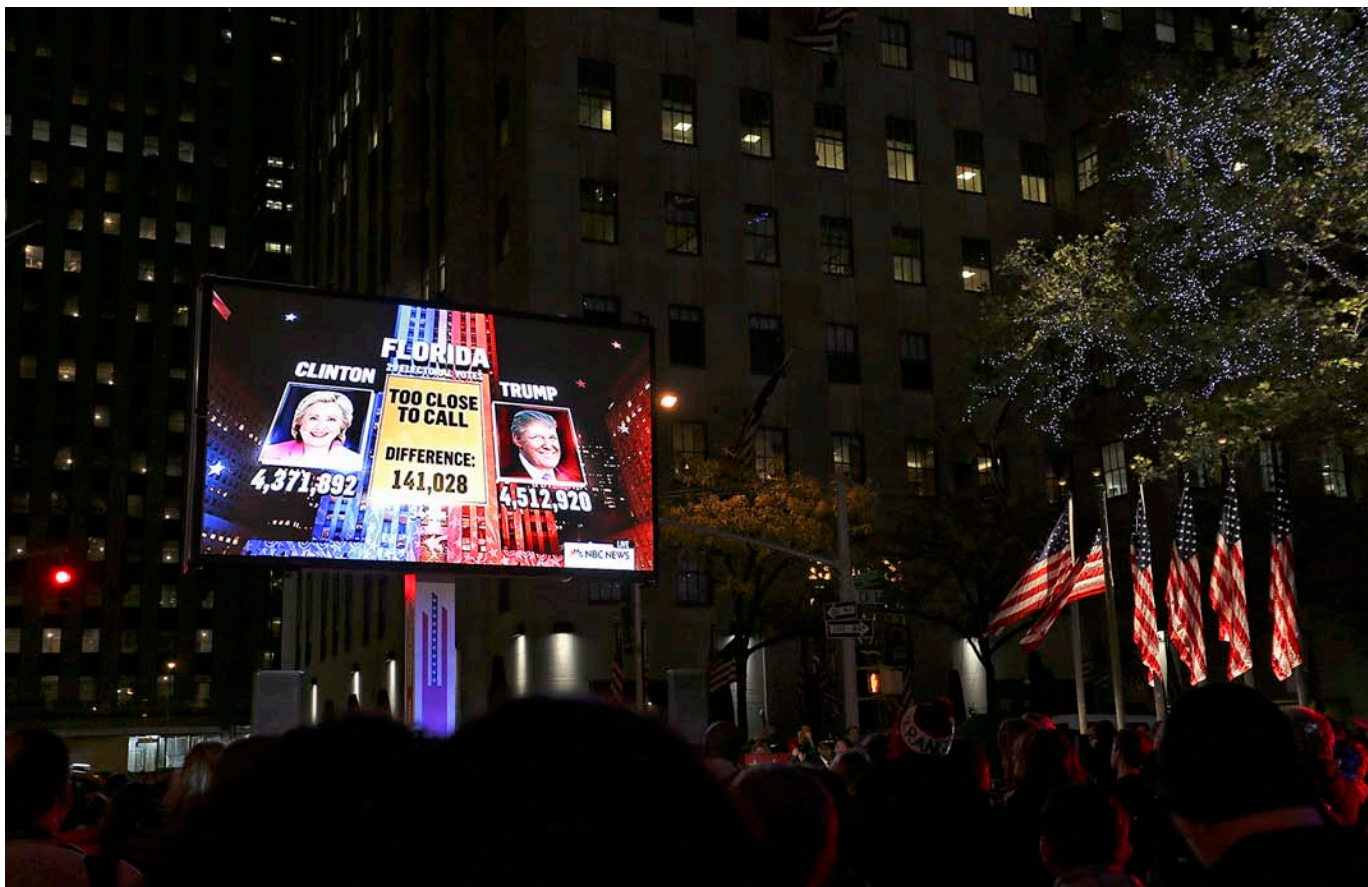
guretat informàtica, drets civils i llibertat en internet, avisa que Trump té una agenda política ben perillosa que pot fer revertir el que s'ha aconseguit en els vuit anys d'Obama al Despatx Oval. "La nova administració pot canviar la llei d'encriptació i retirar ajudes a projectes com els nostres", assegura. "Això pot posar en perill la vida de moltes persones que són vigilades i que treballen en països perillosos. Amb aquest president, estic convençut que agències com l'FBI o l'NSA veuran incrementats els seus recursos", lamenta. Per a Matt, Trump "simbolitza tot allò contra el que hem lluitat".

Rosa, una directiva d'una organització important que lluita pels drets civils i la llibertat en internet, és de la mateixa opinió i ho explica d'una manera molt gràfica: "Véuen temps foscos per als drets civils als EUA". Aquesta dona activista està convençuda que es retallaran els fons per a les causes que defensa →

"AMB TRUMP, L'FBI O L'NSA VEURAN INCREMENTATS ELS SEUS RECURSOS"

ALEXANDRA ROCA

«HI HA ESTATS, SOBRETOT AL SUD, ON HI HA MINORIES QUE SE SENTEN INTIMIDADES A L'HORA D'ANAR A VOTAR»

+ ALEXANDRA ROCA: EL VOT IMPOSSIBLE ALS EUA

Als Estats Units d'Amèrica, per poder exercir el dret de vot s'ha de ser ciutadà i registrar-se per poder fer-ho, una diferència substancial amb Espanya, on només cal figurar en el cens electoral o amb països com el Perú, on el vot és obligatori.

Alexandra Roca és valenciana, però té la nacionalitat nord-ame-

ricana. Filla de mare nord-americana i de pare valencià, ha passat la vida a cavall entre ambdós països. Alexandra treballa ara com a directora de documentals de contingut social arreu del món. Enguany ha sigut la primera vegada que podrà exercir el dret de vot. La jove relata a EL TEMPS totes les complicacions que ha hagut de passar per poder fer complir el seu somni en aquests comicis. I va més enllà: "Si per a mi ha sigut difícil, aquest dret fonamental pot convertir-se en una odissea per a persones amb una formació baixa o minories".

Aquesta jove ha pogut votar a Nova York perquè ha pagat els impostos, però va haver de fer una gran paperassa perquè el seu carnet de conduir era d'un altre estat. Va haver d'emplenar un formulari en paper i enviar-lo a la junta electoral, explica. Una setmana després va rebre l'aprovació per poder votar. Però Alexandra no havia d'estar a Nova York el dia de les eleccions —que se celebren en dia laborable— per motius de faena. Va haver de demanar un *absent ballot* per fer el vot per correu o en urna.

Una vegada aclarit el lloc on havia de votar per endavant, va haver de desplaçar-se una desena de quilòmetres. "Em va emocionar votar, perquè aquestes eleccions són molt importants. Però frustrada per tot el procés i el temps que vaig perdre", apunta.

Als EUA les complicacions per votar afecten especialment les minories, reflexiona la jove artista. "Votar als EUA no és un privilegi, és un dret. I aquí molta gent no ho sap. Hi ha estats, sobretot al sud, on hi ha minories que se senten intimidades a l'hora de votar. El dia de les eleccions a les

